

2. Kjell Askildsen: Sømmet i kirsebærtræet

Teksten er fra novellesamlingen Et stort, øde landskab, 1991.

Kjell Askildsen (f. 1929), norsk forfatter.

Mor stod i den lille baghave, det er længe siden nu, jeg var meget yngre dengang. Hun stod og bankede et langt søm ind i kirsebærtræets stamme, jeg så hende fra vinduet på første sal, det var en lummer, overskyet dag i august, jeg så hende hænge hammeren fra sig på det lange søm, så gik hun hen til plankeværket nederst i haven hvor hun blev stående og så ud over den lange, ubevoksede slette, længe, og helt ubevægelig. Jeg gik ned ad trappen og ud i haven, jeg ville ikke have at hun skulle blive stående dér, det var ikke godt at vide hvad hun så. Jeg gik hen og stillede mig ved siden af hende. Hun rørte ved min arm, så op på mig og smilede. Hun havde grædt. Hun smilede og sagde: Jeg kan ikke holde det ud, Nicolay. Nej, sagde jeg. Vi gik op til huset og ind i køkkenet, og netop i det øjeblik kom Sam, han klagede over varmen, og mor satte vand over til te. Vinduerne stod åbne. Sam talte til mor om en seng som hans kone fik ondt i ryggen af, og jeg gik op på værelset som blev kaldt Sams værelse fordi han var den ældste af os og den første der havde fået sit eget drengeværelse. Jeg stod midt på gulvet i Sams værelse og lod tiden gå, så gik jeg ned igen. Sam talte om en påhængsmotor. Mor hældte sukker i teen og rørte og rørte rundt med skeen. Sam tørrede sig i nakken med et blåt lommeterklæde, jeg kunne ikke holde ud at se på ham, jeg sagde til mor at jeg gik hen for at købe tobak, og jeg tog mig god tid, men da jeg kom tilbage sad han der stadig. Han talte om begravelsen, om at præsten havde fundet præcis de rigtige ord. Synes du? sagde mor. Jeg spurgte Sam hvor gammel hans søn var. Han så på mig. Syv, sagde han, det véd du da godt. Jeg svarede ikke, han blev ved med at se på mig, mor rejste sig og bar kopperne hen til vasken. Så skal han snart begynde i skolen, sagde jeg. Det er klart, sagde han, alle begynder i skolen når de er syv år. Ja, svarede jeg, det véd jeg. Jeg rejste mig og gik ud i gangen, op ad trapperne og ind på Sams værelse, mit hoved føltes som om det befandt sig på bunden af en sø. Jeg lagde tobakspakken ned i kufferten, låste den og stak nøglen i lommen. Nej, sagde jeg til mig selv. Jeg åbnede kufferten igen, tog tobakspakken frem, tog den anden tobakspakke op af lommen og gik ned i køkkenet med begge tobakspakker i hånden. Sam var holdt op med at tale. Mor tørrede opvasken med et rødternet viskestykke. Jeg satte mig, lagde begge tobakspakker på bordet, rullede en cigaret. Sam så på mig. Der var helt stille, længe, så begyndte mor at nynne. Og du, sagde Sam, du sysler med dit. Ja, sagde jeg. Jeg kommer aldrig til at forstå det, sagde han. Voksne mennesker der skriver digte. Jeg mener, som ikke gør andet. Så, så, Sam, sagde mor. Men jeg forstår det ikke, sagde Sam. Det er i orden, sagde jeg. Jeg rejste mig og gik ud i haven. Den var for lille til mig, jeg klatrede over plankeværket og begyndte at gå hen over sletten. Jeg ville være synlig, men på afstand. Jeg gik firs, halvfems, måske hundrede meter, så standsede jeg og vendte mig om. Jeg kunne se halvdelen af Sams bil til højre for huset. Luften var helt stille. Jeg følte næsten ingenting. Jeg stod og så på huset og bilen, længe, måske et kvarter, måske endda længere, lige til Sam kørte, jeg så ham ikke, kun bilen. Lige efter kom mor ud i haven, og da jeg havde set at hun så mig, gik jeg tilbage. Hun sagde

at Sam havde været nødt til at gå, hun skulle hilse. Det siger du ikke, sagde jeg. Han er din bror, sagde hun. Jamen mor, sagde jeg. Så rystede hun på hovedet og smilede. Jeg spurgte om hun ikke ville hvile sig lidt, og det ville hun. Vi gik
45 indenfor. Hun standsede midt på gulvet. Hun åbnede munden på vid gab, som om hun ville skribe, eller som om hun ikke kunne få luft, så lukkede hun den igen og sagde med tynd stemme: Jeg tror ikke jeg kommer over det, Nicolay. Jeg vil så gerne dø. Jeg holdt hende om de spinkle, spidse skuldre. Mor, sagde jeg. Jeg vil så gerne dø, gentog hun. Ja, mor, sagde jeg. Jeg førte hende hen til divanen, hun
50 græd, jeg bredte tæppet ud over hendes ben, hun kneb øjnene sammen og græd højt, jeg sad på kanten af divanen og så på tårerne og tænkte på far, at hun måtte have elsket ham. Jeg lagde hånden på hendes bryst, jeg var på en måde klar over hvad jeg gjorde, og hun holdt op med at knibe øjnene sammen, men hun åbnede dem ikke. Åh Nicolay, sagde hun. Sov, mor, sagde jeg. Jeg fjernede ikke hånden.
55 Efter et stykke tid trak hun vejret helt roligt, og jeg rejste mig og gik ud i gangen og op ad trappen og ind på Sams værelse. Der var næsten fem timer til at toget gik, men jeg var sikker på at hun ville forstå. Jeg pakkede kufferten, lagde det sorte sæt øverst. Mit hoved føltes som om det befandt sig i et stort rum. Jeg gik ned ad trappen og ud. Jeg gik hele vejen til stationen, der var langt, men jeg havde så
60 god tid. Jeg gik og tænkte på at hun måtte have elsket far, og at Sam ... at hun sikkert også var glad for ham. Og jeg tænkte: Det gør ikke noget.